
MAGYAR MUSA.

Költ Bétsben 28. Márt. 1787.

Mese. T. T. P* J*

Egy Jobbágy, ki hetven esztendő meg halatt,
 'S bajos vénfégenek nyögött fulya alatt,
 Sárga mint a' halál, founyatt, száraz, görbe,
 'S kinek tsipás szeme előtt mély gödörbe:
 E' vén jobbágy, mondom, egykor a' hátára
 Egy tsonó fát kötött, 's vitt vólt szállására
 De a' vénfég miatt nehezen emelé,
 Tsak lafsau ballaga roskadt házafelé
 Végre el tikkadván, le veté válláról
 'S gondolkozni kezde szomorú forfáról
 Boldog Egek! úgymond, mely nyomorúlt vagyok,
 Jó Isten! kinaim mely fokak, 's mely nagyok.
 Talán egy ember fints a' föld' kerekfégén
 A' ki annyit firjon, mint én, szegénységén
 Bizony a' fényes nap egész futásában
 Illy boldogtalanra nem akad uttyában.
 Egyéb öröklégem nem maradt Apámról,
 Hanem, hogy vér tseppek tsorognak ortzámról;
 A' földet trágyázom forró könyveimmel
 Szint annyit, mint véres veréjtékeimmel
 De ezzel éleimem fokszor meg nem nyerem,
 Gyakran nints házamban egy falat kenyerelem,
 Egy héten négy napot adok az Uramnak,
 Edgyet az Istennek — mi marad magamnak? —

V

Azon-

Azonban ok nélkül fokszor lefogatnak,
 Meg sem mondják miért? 's hatvant rám vágatnak,
 Már a' kínzás miatt egész testem tarka
 Kérgesek inaim mint a' Lábom-farka.
 Bár bé fogná szemem az örökös álom.
 Oh jöjj el már végre régen várt halálom!
 A' halál, a' ki kéz mindég a' prédára
 Örömmel elő áll a' jobbágy' szavára
 Hivtál, ugyé pajtás? úgy van, felel a' vén,
 A' rettegés miatt alig lévén eszén:
 Nem birtam felvenni e' fát a' vállamra,
 'S azért kiáltalak, hogy add-fel hátamra.
 Talám még mostis fut, oly gyors lett a' lába
 Vélvén, hogy a' halál hág minden nyomába.
 Mit kell az emberről e' példán itélni?
 Ezt: *Nints oly nyomorúlt, ki nem szeret élni.*
Más Mese. T. T. P* J*
 Meglehet esmérni kit kit munkájáról,
 Mint a' fast körméről, 's a' tehényt vajáról.
 A' munkás méhetskék egykor mézt tsináltak,
 Melyen a' rest herék foká disputáltak.
 Nem tudván magok közt lépni egyefségre,
 A' darást bíróul választották végre.
 Ki jó pénzért elő álván hívásokra.
 Függeszté fuleit a' bizonyfágokra.
 Barnák, 's kurták azok; a' tanúk így szoltak,
 Kik ott táboronként repdestek; 's danoltak.
 A' méhek rettegtek, látván, hogy ő velek,
 'S a' herékkal közök a' nevezett jelek:
 Sok egyéb tanukat a' darás esketett,
 Semmi bizonyosra de még sem mehetett,
 Elő hivattatta a' dolgos hangyákat:
 De ezek sem tudtak adni több próbákat.

Két

Két hónapja immár, mond egy, hogy foly perünk.

Munka ideje van, 's minnyájan heverünk,
Azonban költséggel tartjuk a' Birót,

Ö efzi a' vaját, mi iszszuk az irót
Miért huzza vonnya perünk' ily fokára?

Lépjén a' dolognak az igaz okára.

Tfináljunk mind ketten ma mézet előtte,

Igy meg fog tettzeni; a' lépet ki szötte,
Nem jó leszs! a' herék rútúl kiábáltak,

De minthogy a' méhek örömeft rá áltak;
Az értelmes Biró közöttök szélyel néz.

Tudom már én, úgy mond, kiké legyen a' méz,
'S azt nagy dicsérettel adta a' méheknek,

'S éhes szemek koppant a' Fél-pereseknek.
Igy kéne itélni: Gyakran a' törvények

Az ártatlan perest bé szivó örvények.

Igy *Processus* gyanánt a' bölts Biró lenne,

'S Tíz húsz esztendőre egy kis ügy nem menne,
De addig pereltünk sokszor mi egy tsigán;

Hogy mikor megnyertük, osztosztunk a' haján.
Azt a' mi benne volt, a' Biró ki szopta,

'S a' hoszszas *processus* időnkét el lopta.

A' Törvény könyv oly vóit, mint egy fűrű tsere.

Hol meg bútt, a' kinek hamis volt a' pere:

A' rejtek helyt néki pénzért meg mutatta,

Ki lelke' káraúl rosz ügyét folytatta.

De már bölts *Jósefünk* ittis fákyát gyújtott,

Hogy e' szövevényben járjunk, fonalt nyújtott.

Más mese. T. T. P* I*

A' fas rakta félszékét egy fa tetejére;

Melynek egy vad kotza fiadzott tövére.

A' matska egy odut a' törökén talált,

'S hafas lévén, abba szaporodni bé szált.

Jó

Jó darab ideig lakának békével,
 Vigan éle kiki gyenge ház - népével.
 A' kis vad fertések kedvekre ugráltak,
 A' zöldellő fűben órokkal turkáltak.
 A' fasis fiait a' napnak forgatá
 Annak nézésére szemeket szoktatá.
 De e' szép békeflég fokáig nem tarta
 A' kétfazinü matska mert azt meg zavarta.
 Először a' fasba önt szörnyü félelmet.
 Nem látodé, úgy mond, a' nagy veszedelmet,
 Melyet a' vad-difznó kézfitget számunkra.
 Ásván a' fát, hogy azt dűthesse nyakunkra
 'S Fel falván edgyenként minden magzatunkat.
 Gyászos siralomra juttasson magunkat.
 A' Sas megrémülvén, ül a' fa-ágára,
 Hogy jobban vigyázzon a' kotza' tzejjára.
 Így bé töltvén ennek szivét félénkféggel,
 A' difznót tfalyameg már kétfazinüféggel.
 Le megy hozzá 's mongya: E' fas szeme-héjját
 Soha se hunya bé: tudodé a' tzejját?
 Hogy te, 's én odunkból kimennyünk, azt lesi,
 Gyenge fiainkat azonnal meg esi.
 Azért ült a' fának legvégső ágára,
 Hogy kéfzen lehessen kedvesink' kárára.
 A' difznó ezt halván, nem mere ki menni,
 Ámbár kitfiányinek nem vala mit enni.
 Azonban a' matska éjjel láb-ujj hegyen
 Élelmet keresvén fel 's alá jö 's megyen.
 A' fasnak, 's difznónak, kik kinn sfrásálának,
 T'fak hamar fiaik éhel meg - halának,
 Így kapott a' matska egy gazdag prédára,
 Melyet tsalárd szive mint bizonyost vára.
 Nintsen az ég alatt oly mérges 's gyilkos iv,
 Mint a' kettős ajak, és az áruló sziv.

Mit nem szó a' hazug és hízeltető száj?

Ez az ártatlan vért titkon szívó nádaly
Ennél nagyobb gonosz nyavalyák' házából

Nem jött -ki *Pándora*' iskatulyájából,
Ma ez otmány vétek oly betesslé leve,

Hogy foknak csak ezért *Politikus* neve
'S Arról, ki e' büntől tud még kitsit félni,

Azt mondgyák, hogy nem tud a' világgal élni.
De ha két élű kard az ilyenek szája,

Leg méltóbb jussal azt a' jó szív utálya.

*A' Nagy Fridrik Prussiai Király halálára 1787-dik-
ban irt Versek.*

Meg hólt a' nagy *Fridrik*' sok Király' példája,
Lett az irgalmatlan halálnak prédája.

Kinek nem árhattak ágyúk' villámai,
Által dofték szívét, halálnak nyilai.

Kit hadi *Trombiták*' éles harfogása

Meg nem tántoritott, 's kardok' tsattogása,
Kit a' *Salétromnak* szörnyű menydörgése

Meg nem rémithetett, 's bombák' fűvöltése,
Ditső trónusából már fetét sirba szált,

Ily *Héróst* a' halál' kaszája le-kaszált.^o

Sirjatok oh egek! a' földis rendüljen

Midön a' nagy *Fridrik*, *Styx*' partyára mégyen.

Sok ezftendő -század múlt, mig a' természet

Ily nagy remek munkát tapsolva tenyésztet.

Sirasd Királyodat *Prussziának* földgye

Gyáfzold *Europának* minden hegye, 's völgye

E' Század *Fridriknek* nagy nevét viselje,

Fényes ditsőséjét ezzelis nevelje.

Köny vezetek böltsek! *Apolló*' magzattya

Meg hólt kilentz *Múfák*', és *Sofia* Attya.

Kinek ő nagy ezze az egeket érte

Józan országlásnak határit ki-mérte.

Mez

Merő ditsőség volt *Fridriknek* az élte

Kit szeretett minden jobbágy, nemtsak félte.
Oktatta *Europát* sok bölts irásával,

De még hathatóbban eleven példával

Vittemberg, Geneva, 's Rómának papjai

Pápa, Luther, Kálvin, 's Ábrahám fiai

Egyformán érzették Királyi kegyelmét,

Mert (ugy mond) tsak Isten bírálva az elmét

Thémis törvény széknek, minden ditsőffégét

Meg adta, *Chicánnak* tiltván dölfösségét,

Salamon bölts Király, *Fridrik*' országlását

Hogy ha érte vólna, tapasztalná másút

Eszinek, 's rendinek, 's azértis hivságnak

Nem nevezné fényit a' *Pruszsus* Országának

Hadi nagy virtusit elé neis hozzuk

Odra, Albis, Moldva' partyán azt nyomozzuk.

Nagy Sándort 's Juliust itt találni lehet

Kiknek ditsőségek felyebb nemis mehet.

Meg-máfolthatatlan fácumok' törvényre

Ki mérhetetlen vagy, mint tenger' orvényre

Ha ily ditső Királyt nem tudott kémélni;

Halál' káoszjától kinek nem kell félni?

De mi haszna többé ötet hogy sirattyuk,

Ember vólt, hát meg hólt, rollais mondhattuk,

A' Szerző nem tudatik,

A' 23. dik *Musában* irt. *versenek* meg *tzáfoldája,*

a' melyeket irt a' *Fordító a Mapes*' mentségére.

Jó *Mápes,* e' gyönyörű *Dallban* mért hazudtál?

Hogy szép *Verset* irni tsak részeg fővel tudtál.

Bizony akkor valamelly *Papra* haragudtál.

A' ki jól élt, mikor te éh 's szomjan aludtál.

En úgy vélném, hogy soba józanabb sem vóltál,

Mint mikor a' *Kortfomán* tréfából meg hóltál.

De

De meséd' szép tzeljaidt nem érröknek szóltál,
'S nállok torkot gyulafztál inkább mint sem óltál.
A' józanfág egyedül Vers-szerzők' vezére,
Melly a' földről fel-emel egek' mellyékére,
Kevés bort tölt a' józan fokkal több vizére,
A' mikor más Tokait futtat gégéjére.
Tehetségéről szokás kit kit meg ditsirni,
Kukkot sem tud a' budgyant, nem hogy verset írni,
'S mitis lehet olly botlós lábáról igérni,
Kit ha részeg, gyermekis meg tud könnyen birni.
A' Józan a' részegest mindenben előzi,
Mert fejében nem kereng a' bényelt bor' gözi,
Elméjében verseit eddig 's addig főzi,
Mig Máróhoz közelit, 's Náfót néha gyözi.
Ollykor a' józannál sints a' vers mindég kézzen,
De elméje tfak hamar ki-derül egészen,
Melly ha el-ragadtatik, 's józan részeg lészzen,
Phœbus belé be-rohan, és tsudákat tészzen.
Én, Mápés, e Kortsma - Daltt ilyen képpen értem,
Mellynek könnyű folyását nem tfak meg-ditsértem,
Hanem Deák lábait Magyar fülhöz mértem,
Nyertes! ha tfak árnyék-ként szépségét el-értem.

N. Y.

Mese. T. T. P* J*

Egy Juhász egy Szamárt vásárra, hogy hajta
Mint vigye, fokáig tanátskozott rajta,
Végre ezt találta leg-szebb 's jobb módjának,
Hogy négy lábát öfzve köfse szamarának
'S Fiaftol egy rúdon veték a' vállokra;
Igy menvén, akadtak némelley útasokra.
Kik mondják: Juhászok tán elment eszetek,
Hogy e' szép báránykát megbáton viszitek.
Jobb volna, ha sorra ülnénk a' hátára
Ugy már el érhetnénk jobbkor a' vásárra.

Ak

Akkor el szégyenlvén mind ketten magokat.

El óldák bé-póláit ékes szamarokat,

Vén farát a' Jubász a hátára tette,

A' fia sebefszen gyalogolt mellette.

Ismét utafokra tsak hamar találnak,

Kik rajtok bámulván, úttyokban meg álnak,

Nézd a' szép paripán magát mint mereszti

A' vén Jubász, 's gyalog gyermekét ereszti

Ha jó Apa volna, maga le szólhatna

'S izzado fijának pihenést adhatna.

Ezt halván a' Jubász, magát földre veti

Gyalog megy 's helyébe fiját fel ülteti.

Tsak hamar akadnak más útas tsatára

Kik véték szemeket a' Jubász' fijára

'S Mondák, szép gyermek vagy, tádbadd ott a' szádat

Ki gyalog ereszted meg öszült Apádat,

Jobb volna mint ketten ha rá fel-ülnétek,

Igy ő nem izzadna, 's edgyütt mehetnétek

Az el-lankadt Jubász e' szót megfogadja,

Hátúl ül 's a' kantárt a' fijának adja.

Hirtelen találnak meg más utafokat,

Kik szánván alattok nyögő szamarokat,

Kezdék a' két Jubászt fokképpen nevetni,

Hogy tám a' hollóknak akarják azt vetni.

Akkor a' szamárról mindketten leszálnak

Gyalog mennek, 's megint másokra találnak

Mond az edgyik, pajtás, láttad másiát ennek?

Nézd paripájok van, mégis gyalog mennek

De kutya egyemeg, én ugy nem uralnám,

Hanem felülnék rá 's napestvig nyargalnám.

Akkor a' Vén Jubász tekintvén fiára,

Ird-fel ezt, mond néki szived táblájára:

Hogy könnyebb a' Dunát félmarkodba venni

Mint mindénnek kedvét dolgaidban tenni.